

dette Spørgsmaal under Overvejelse og saa vilde komme til en selvstændig Bedømmelse deraf. Jeg skal i øvrigt ikke udtale mig om, hvorledes man vil stille sig over for et saadant eventuelt Fremtidsspørgsmaal.

Efter nu at have omtalt de Ændringer, Udvalget ikke har fundet Anledning til at slutte sig til, skal jeg dernæst gaa over til at omtale dem, Udvalget har fundet Anledning til at stille. Det vil jo ses, at der er tre Ændringsforslag, som stilles af det samlede Udvalg, et, som stilles af det samlede Udvalg med Undtagelse af et Medlem, og endelig et Forslag, som stilles af et Mindretal paa fire Medlemmer. Jeg skal først omtale de af det hele Udvalg stillede Ændringsforslag.

Det første gaar ud paa en Forandring af Bestemmelsen i § 1. Man gaar ind paa den Betragtning, at der maa kunne være en Adgang til noget før Skolehalvaarets Slutning at kunne forlade Skolen. Ordene i Skoleloven af 1899 gaa strengt forstaaede ud paa, at det først er ved Slutningen, at der kan indtræde en kortere Tid, maaske 8—14 Dage indtil 3 Uger, hvor Undervisningen egentlig naturlig er ophørt, men i hvilken Tid Børnene dog maa vedblive at gaa i Skolen, fordi Loven forlanger det. Det har man hjulpet sig ud over, sandsynligvis ud fra den Grundbetragtning, at vor Lovgivning ganske vist hjemler en Undervisningspligt, men ingen Skolepligt, og at de paagældende Børn derfor ikke ere pligtige til at gaa i Skole, saa at man i mange Tilfælde har udkrevet Børnene til Undervisning andetsteds. Men Forholdene kunne derved let blive uregulære, og Regeringens Forslag sigtede derfor til at regulere Forholdet paa en naturligere Maade, end Lovens Bogstav medfører. Dette har man saa nærmere udført i Folketinget paa den Maade, at Undervisningen kan ophøre noget før Halvaarets Slutning ved en Afslutningsprøve, som afholdes henimod Slutningen af Halvaaret, hvorved Sagen saa skulde gaa i Orden. Det er i og for sig vistnok i mange Tilfælde en fortræffelig Udvej, men der er andre Tilfælde, hvor denne Udvej vil virke hemmende og besværlig for Skolen. Det gælder navnlig i de store Købstæder, hvor der er mange Skoler, og hvor denne Afslutningsprøve vilde være til Besvær og ønskes undgaaet, fordi disse Skoler ere indrettede paa Helaars Undervisning og altsaa i høj Grad ville blive besværede ved Afslutningsprøvens Afholdelse i Efteraarshalvaaret. Udvalget har nu ment, at man

kunde bøde herpaa paa den Maade, som ogsaa var paatænkt i Regeringens oprindelige Forslag, ved at indrømme, at Undervisningspligten ophører i alle Tilfælde, hvor der er Trang dertil, ved en Ordning, som skulde optages paa Undervisningsplanen, idet der da paa denne skulde fastsættes efter alle Skolemyndighedernes Overvejelser en saadan Prøves Afholdelse, hvorimod den ikke vilde finde Sted i de Tilfælde, hvor den ikke bliver optagen paa Skoleundervisningsplanen, fordi Skolemyndighederne mene, at den ikke passer. Det er dette fakultative i Modsætning til det obligatoriske, som vi have søgt at bringe paa det rene i vort Forslag under Nr. 1, der formentlig giver alle Tilfælde deres naturlige Ret.

Jeg skal derefter omtale et andet af hele Udvalget stillet Ændringsforslag, som heller ikke er af indgribende Natur. I Lovforslaget, som det oprindeligt blev forelagt af Regeringen, var der Tale om en fakultativ Oprettelse af Lærerraad. I Folketinget blev dette gjort obligatorisk. I Udvalget have vi haft nogen Tvivl, om dette var en hensigtsmæssig Forandring, men vi have ikke villet rokke derved og ere blevne staaende ved, hvad Folketinget her har vedtaget. Saaledes som Bestemmelsen er affattet, medfører den imidlertid tillige, at en Myndighed, som var tillagt Overlærerne i Købstæderne, til mundtlig eller skriftlig at forhandle med de paagældende Skolemyndigheder eller Kommunalbestyrelser og derefter træffe Afgørelse, forsvinder. Det kan man ogsaa finde sig i, naar, hvad jeg forudsætter som det rimeligste, Førstelæreren eller Skoleinspektøren bliver Formand i Lærerraadet, og det vil han vel sagtens blive efter det Regulativ, som jeg forudsætter, at Ministeren maa give. Men der er en Vanskelighed ved den Ændring, der er indsat af Folketinget. Der er jo her Tale om en hel Mængde Sager, som kunne indbefatte baade stort og smaat, og vil man paalægge, at der skal afgives skriftlig Erklæring af Lærerraadet i alle Tilfælde, vil det blive en alt for besværlig Forretningsgang. Tænker man sig i de store Købstæder Lærerraadet sammensat af et ikke ringe Antal Personer, vil Nødvendigheden af en saadan skriftlig Forhandling medføre en vidtløftig Cirkulation og en dermed følgende langsom Afgørelse af mange Sager, der efter deres Beskaaffenhed ellers slet ikke vilde volde Vanskeligheder, og som meget bedre kunde afgøres mundtlig; enten ved mundtlig Forhandling mellem den paa-